

TÍÐINDI

Skulu uppdragast at hugsa um javnstøðu

JAVNSTØÐA Spurningurin um javnstøðu er mest millum oyruni og tí er neyðugt við hugburðsbroytingum, sigur forkvinnan í Javnstøðunevndini

Áki Bertholdsen

- Vit skulu uppdragast til at hugsa um javnstøðu.

Tað heldur Katrin Kallsberg, forkvinna kvinnufelagnum í Havn.

Hon heldur, at ein máti at venja okkum við at hugsa um javnstøðu er, at hvørja ferð, eitt uppskot verður lagt fyri løgtingið, skal tað viðmerkast, hvørjar avleiðingar tað hevur fyri javnstøðuna.

Sum er, verður greitt frá, hvørjar fíggarligar avleiðingar eitt uppskot hevur fyri landið og kommunurnar, hvørjar sosialar avleiðingar tað hevur, hvørjar avleiðingar tað hevur fyri umhvørvið og fyri umsitingina.

Men nú skal javnstøðuhugtakið við, heldur Katrin Kallsberg.

- Tað kann tykjast løgið, at vit hava eitt slíkt ynski í 2013, men hetta er eitt, vit halda, eigur at vera sett í verk.

- Tað krevur ikki tað stóra av umsitingini, men hevur ein uppalandi ávirkan.

Manglandi virðing

Og tað heldur hon er neyðugt, tí hon heldur ikki, at virðingin fyri javnstøðu er serliga stórur.

Hon minti á, at altjóða kvinnudagurin. 8. mars, er almennur flaggdagur í Føroyum.

Tí fegnaðist hon um, at tey í Tinganesi høvdu minst til tað og høvdu vundið Merkið á stong fríggjadagin.

Tað er als ikki ein sjálffylgja, tí á landsins størsta arbeidsplassi fyri kvinnur, á Landssjúkrahúsinum, høvdu tey ikki minst til tað. Har varð Merkið ikki vundið í húnarhátt, fyrrenn hon ringdi og gjørdi vart við tað.

Langt á mál

Men sambært forkvinnuni í Javnstøðunevndini er langt á mál, áðrenn javnstøða verður ein natúrligur hugburður her á landi.

Hon vísir til eina kanning, sum er gjørd í 2011 og 2012 og sum vísir, at 17%

av kvinnunum og 39% av monnunum eru av teirri fatan, at í Føroyum hava vit ongar trupulleikar av javnstøðu.

Í eini aðrari kanning var niðurstøðan enn meiri hugstoytt, tí har vórðu ungar gentur í framhaldsdeildini spurdar, hvørja støðu, tey høvdu til javnstøðu.

- Tað vóru heili 22% av teimum, sum hildu, at menn vóru betri leiðarar og dugdu betri at taka avgerðir, enn kvinnur.

Í sínum arbeiði sum lækni sær Katrin Kallsberg eisini javnan, hvussu hugburðurin er.

- Hevur ein kvinna átt ein beiggja, siga øll, hvussu raskur hann er. Eigur hon eina diddu, er hon fitt.

- Longu har síggja vit hugburðin til kynini, sigur forkvinnan í javnstøðunevndini

Hon sigur, at tað eru tveir vegir fram ímóti betri javnstøðu og tað er við upplýsing ella við lóggeving.

- Í Noregi hava tey prógva,

Altjóða kvinnudagurin er altjóða kvinnudagur, men størsta almenna arbeidsplassi í landinum fyri kvinnur, Landssjúkrahúsið, gloymdi at flagga. Vit mugu fáa eina hugburðsbroyting, var ein boðskapur á tiltaki í Miðlahúsinum í sambandi við altjóða kvinnudagin

at tað ber til at fremja eina hugburðsbroyting íggjøgnum lóggeving.

Í Noregi tóku tey tað støðu, at tey vildi hava javnari kynsbýti í nevndum og ráðum og at býtið skuldi vera minst 40% og 60%.

Tað varð gjørt við lóg og tað hevur eydnast væl.

Í Danmark valdu tey upplýsingarvegin, akkurát sum vit hava gjørt tað, og at javnstøðan skuldi vera sjálvboðin.

Men har hevur milt sagt

ikkigist nakað serligt við javnstøðu.

Tvørtur ímóti er tað gingið skeivan vegin á summum økjum, tí har er prosentparturin av kvinnum í leiðslum enntá minkaður seinastu árin.

Løgmaður má hugsa seg um

Løgmaður og aðrir politikarar, skulu vanda sær vanda sær um orðini, tá ið teir halda óvavsøkurøðu, nýggjárðsrøðu ella aðrar røður.

Tað helt Hallbera Fríða Vest á tiltakinum í Miðlahúsinum í sambandi við altjóða kvinnudagin.

Á tiltakinum var tað nevnt meiri enn einaferð, at spurningurin um javnstøðu er ikki minst ein spurningur um hugburð.

Tískil er eisini neyðugt

við eini hugburðsbroyting, skulu vit røkka javnstøðu ímillum kynini.

Í hesum sambandi nevndi Hallbera Fríða Vest tær røður, ið lögmaður heldur á ólavsøku og á nýggjársinum.

- Har haldi, eg, at lögmaður átti at vanda sær um málið, tí mangan er tað ógvuliga maskulint.

Hon nevndi seinastu nýggjárðsrøðuna sum dømi, tí tað var ein røða, sum var "gjøgnumsúrgað við

maskulinum metaforum" har lögmaður eisini dyrkaði fortíðar fyrmyndir.

Hon hugsar um, at lögmaður sipaði til Trappubrøðurnir, sum keyptu sluppina, Fox, til Føroya.

Men hon hugsaði eisini um aðrar politiskar røður, har tað alla tíðina verður sipað til "teir, sum bygdu land" og "felags áratøk" og onnur maskulin virði.

- Tað eru allatíðina menninir, sum gera alt og avrika alt og tískil verða kvinnurnar ósjónligar.

Johan Dahl, landsstýrismaður í javnstøðumálum, sum eisini var staddur á tiltakinum, lovaði at bera lögmanni boðini.

GJØGNUMSÚRGÆÐ

Røðan hjá lögmanni var gjøgnumsúrgað av maskulinum metaforum, helt Hallbera Fríða Vest, sum her situr mitt í myndini á tiltakinum í Miðlahúsinum í sambandi við Altjóða kvinnudagin